

วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่าง พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(ว่าด้วยการให้อำนาจตำรวจและเข้าถึงพยานหลักฐานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
ในการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา)

๑. สภาพปัญหาและสาเหตุของปัญหา

เนื่องจากสถานการณ์ในปัจจุบัน ผู้กระทำผิดได้อาศัยความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและความรู้ทางวิทยาการสมัยใหม่ในการกระทำความผิด และการกระทำความผิดบางประการมีลักษณะเป็นภัยอันตรายอย่างร้ายแรงหรือเป็นภัยต่อความมั่นคงของอำนาจอธิปไตยแห่งรัฐ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือความสงบเรียบร้อยและความสงบสุขของประชาชน หรือการกระทำมีลักษณะที่เป็นองค์ประกอบอาชญากรรมซึ่งมีการวางแผนสมคบกันโดยอาศัยความรู้ทางวิทยาการดังกล่าว ทำให้รูปแบบและวิธีการในการกระทำความผิดมีลักษณะที่สลับซับซ้อน ในขณะที่เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานฝ่ายปกครองยังคงมีวิธีการสืบสวนสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานด้วยวิธีการออกหมายเรียก หรือขอให้ศาลออกหมายอาญาซึ่งไม่สามารถก้าวทันผู้กระทำผิดได้

๒. ความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายขึ้นเพื่อแก้ปัญหานี้

ด้วยเหตุผลตาม ๑. จึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนากฎหมายเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานฝ่ายปกครองมีเครื่องมือในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิด และสามารถนำตัวผู้กระทำผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด สร้างความเชื่อถือให้กับประชาชนในสังคมโดยทั่วไป และสามารถยับยั้งการกระทำความผิดในสังคมได้อย่างสัมฤทธิ์ผล จึงจำเป็นต้องมีการเข้าถึงข้อมูลของบุคคลที่กระทำความผิดในลักษณะร้ายแรงและสลับซับซ้อนดังกล่าว เพื่อใช้เป็นพยานหลักฐาน ให้ได้มาซึ่งตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกฎหมายโดยมีกระบวนการตรวจสอบการใช้มาตรการพิเศษโดยองค์กรตุลาการ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๓. ผลกระทบและความคุ้มค่า

๓.๑ ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

ศาล อัยการ ตำรวจ ผู้ต้องสงสัย และผู้ต้องหา

๓.๒ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ถูกจำกัด

เนื่องจากการได้มาของพยานหลักฐานด้วยวิธีการนี้ อาจเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชน จึงได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานฝ่ายปกครองมีหน้าที่ยื่นคำร้องขอต่ออธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาหรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจ เพื่อให้ศาลดำเนินการตรวจสอบและมีคำสั่งอนุญาตเสียก่อน และศาลอาจกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ในการอนุมัตินั้นได้เพื่อให้มีผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลน้อยที่สุดได้

๓.๓ ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

การดำเนินคดีอาญากับผู้ต้อง ที่กระทำความผิดอันเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐและความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือมีลักษณะการกระทำผิดที่เป็นการก่อการร้าย เป็นองค์กรอาชญากรรมหรือมีการกระทำผิดที่ยุ่งยากสลับซับซ้อน การนำพยานหลักฐานตามกระบวนการยุติธรรมตามปกติ อาจไม่เพียงพอที่จะพิสูจน์ความผิดของการกระทำผิดดังกล่าวได้ เพื่อให้การพิสูจน์โดยปราศจากข้อสงสัยว่า จำเลยกระทำผิดจริง ศาลที่อยู่ในเขตอำนาจ อาจมีคำสั่งอนุญาตตามคำร้องขอของเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานฝ่ายปกครองผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวน เพื่อให้มีการเข้าถึงและได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสาร ซึ่งส่งทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ เครื่องมือหรืออุปกรณ์ในการสื่อสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าว สามารถใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีอาญากับบุคคลต้องสงสัยและบุคคลซึ่งติดต่อสื่อสารกับบุคคลต้องสงสัยเท่านั้น